

Keskkonnasõbralike sündmuste seminar-mööttetalgud 31.okt 2019

Tartu loodusmajas

13:00 - 13:20 Sissejuhatuse ja ülevaade hetkeolukorrast *Raimo Matvere, Kadri Kalle*

13:20 - 14:20 Paneeldiskussioon "Kuidas avalikel üritustel vähendada jäätmeteket ja suurendada taaskasutust?"

*Keskkonnaministeeriumi keskkonnakorralduse nõunik **Made Saadve**, Tallinna Ettevõtlusameti jäätmehooldusosakonna juhataja **Tõnu Tuppts**, Väätša prügila projektijuht **Toomas Laimets***

14:20 Värskendusamps ja jalasirutus ja demoala

14:40 Sissejuhatuse maailmakohviku aruteludesse

- o Mis teenustest on hetkel puudu, milliseid lahendusi võiks välja töötada? *Kadri Kalle ja Paap Uspenski*
- o Ühised kokkulepped jäätmete sorteerimisjuhendite, siltide osas - *Kristiina Kerge ja Eeva Kirsipuu-Vadi*
- o Sponsorite soovid vs keskkonnasõbralikkus - kuidas väljakutsetega toime tulla? *Eliisa Saksing ja Raimo Matvere*

15:00 Arutelude sessioonid 3 x koos vahepausidega

16:30 - 17:00 Kokkuvõtted ja edasised sammud

Varasemad temaatilised seminarid ja nõupidamised:

- 2018. a okt esimene keskkonnasõbralike avalike ürituste seminar Tartus tänu Eesti-Läti projektile
- 2019. a märtsis Tallinnas Keskkonnaministeeriumi korraldatud koosolek-arutelu ühekordsete nõude ja nn plasti direktiivi teemal
- 2019. a aug Tartu linna/Kultuurikompassi seminar “Kuidas korraldada kultuuri keskkonnateadlikult?”

Kogemused ja abimaterjalid ürituste korraldajatele koondatud Tartu loodusmaja kodulehele (<https://www.tartuloodusmaja.ee/keskkonnasobralik-sundmus/>)

- ☐ toimunud seminaride ettekanded
- ☐ sildid jäätmete liigiti kogumiseks
- ☐ eestikeelne juhend algajale NB! Juhend hetkel värskendamisel.

Kogemustevahetus ja arutelud FB grupis Rohelise üritused

Ürituste keskkonnasõbralikumaks muutmine Eestis

Võimalusi ürituse keskkonnasõbralikumaks korraldamiseks on mitmeid, üks justkui lihtsaim ja nähtavaim võimalus, millele järjest rohkem tähelepanu pööratakse, on **JÄÄTMED** (sorteerimine ja jäätmetekke vähendamine)

TRANSPORT - ühistranspordi ja sõidujagamise propageerimine, korraldatud transport madalama heitgaaside emissiooniga, jalgrattasõidu soodustamine

TOITLUSTUS - suurem tähelepanu kohalikule toidule, taimsetele toiduvalikutele; järjest populaarsem on veepudeli täitmise võimaluste pakkumine

VAHENDID, TOOTED jm - nt läbimõeldud, keskkonnasõbralikud festivali meened, trükised

TEAVITUS - külastajate teavitus sündmuse keskkonnapõhimõtetest (nt roheline festival); külastajate juhendamine/teavitus rohelisematest valikuvõimalustest sündmuse eel ja ajal (tule oma nõudega, jaga autot jms). Meedia vahendusel saadud nii head kui negatiivset tähelepanu.

Tundub, et tähelepanu pole saanud ürituste ajal taastuvenergiaallikatest pärineva **ELEKTRIENERGIA** kasutamine. Ka ürituse keskkonnajalajälje mõõtmine ja selle kompenseerimine on tulevikuteemad

Praegune olukord jäätmete valdkonnas

- **Jäätmete sorteerimine** (KUI seda tehakse) **igaühel omamoodi**: erinevad sildid, värvid, tekstid, ikoonid; mitmel juhul kasutuses Tartu LM liigiti kogumise sildid
- **Joogitopside** jaoks turul **Topsiring** ja **Pandipakendi panditops**; topside **pesemiseks** Circup - võimekus veel väike
- Nutriloo bil teatud võimekus **biojäätmete** kogumiseks ja väärindamiseks
- I Land Sound katsetanud nõuderendi ja nõudepesupunktiga (5000 külastajat)
- Viljandi Folk koos Väätsa prügilaga katsetanud komposteeritavast plastist nõude kokkukogumise ja kompostimisega - esimesed tulemused positiivsed

Korraldajad, jäätmevaldkonna ettevõtted ja seadusandjad ei käi veel ühte jalga ehk puudub ühtne arusaam plaanidest

Mitu ürituse korraldajat on kurtnud, et puudub kindlus, kas nende sorteeritud jäätmed ikka lõpetavad ümbertöötlusliinidel või lähevad käitlusesse tegelikult nõ olmeprügina.

Nõuded ürituse korraldajale Tallinnas

TALLINNA JÄÄTMEKAVA 2017–2021 rakendusplaanis: 3.1 Avalikel üritustel ühekordsete nõude asendamine korduskasutatavatega

Määruse "Tallinna linnas avaliku ürituse korraldamise ja pidamise kord" kohaselt peab alates 1.oktoobrist 2019 ürituse korraldaja (§ 11 lg 1 punktid 18 ja 19):

- tagama, et üritusel kogutakse igas kogumiskohas liigiti vähemalt segaolmejäätmeid, biolagunevaid jäätmeid ja pakendijäätmeid. Jäätmemahutile peab olema selgelt ja arusaadavalt märgitud kogutavate jäätmete liik;
- tagama, et üritusel ei serveerita toitu ja jooki ühekorranõudes (nt taldrikud, kausid, joogitopsid, joogitopside kaaned) ega kasutata ühekorrasöögiriistu (nt noad, kahvlid, lusikad, söögipulgad, kõrred, joogisegamispulgad), mis sisaldavad plasti. Lubatud on kasutada biolagunevast plastist nõusid ja söögiriistu, mis on komposteeritavad ja millel on EVS-EN 13432 standardile või sellega samaväärsele standardile vastavust tõendav sertifikaat.

Mis on tulemas - EL ühekorraplasti direktiiv

- Rakendamiseks aega kuni 2. juulini 2021
- Kehtib igasugusele ühekorraplastile, sh biolagunevale ja komposteeruvale ning plastikihiga kaetud paberile.
- Direktiiviga keelatakse järgnevate toodete turule laskmine:
 - plastist ühekordseks kasutamiseks mõeldud toidunõud (taldrikud, jookide segamispulgad, kõrred, noad, kahvlid ja lusikad),
 - vahtpolüstüreenist joogitopsid ja toidupakendid,
 - oksü-lagunevad plasttooted.
- Vähendada tuleb plastist ühekordselt kasutatavate joogitopside ja toidupakendite tarbimist.

Mõned näited teistest riikidest

- **Oktoberfest**, Saksamaa (miljonid külastajad) - Müncheni linna ühekorranõude keeld aastast 1991, korduskasutatavad nõud ja topsid, nõudepesuseadmete rent (nii linn ise kui eraettevõtted)
- **Burning Man**, USA (+70 000 külastajat) - kõik, millega tuled, pead ka kaasa võtma, oma nõud, kohapeal pesuvõimalus, telkimisalade puhtuse hindamine, trahvid
- **Viini linnamaraton** (40 000 osalejat) - sel aastal test 750 kaasaskantava silikoontopsiga
- **Durapack**, Belgia - algusfaasis korduskasutatavate (tänavatoidunõude rent festivalidele, äpi-põhine, tagastus käsitsi või masina kaudu
- Kuidas tehti laulupidusid ja Tartu Maratoni enne ühekordseid nõusid?

Laudkondade teemad (laudkonnad roteeruvad, 25 min x 3):

o Mis teenustest on hetkel puudu, milliseid lahendusi võiks välja töötada? *Kadri Kalle ja Paap Uspenski*

o Ühised kokkulepped jäätmete sorteerimisjuhendite, siltide osas. *Kristiina Kerge ja Eeva Kirsipuu-Vadi*

o Sponsorite soovid vs keskkonnasõbralikkus - kuidas väljakutsetega toime tulla? *Eliisa Saksing ja Raimo Matvere*